

# TORONTÁL

**ára:** Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Vel Bečkerek, Obiljeva (Zápolya) u 1  
**1**  
**Din**

**POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP**

Felelős szerkesztő:  
**Dr. MARA JENŐ**

**Az előfizetés ára:**  
Egész évre . 300 D | Negyedévre . 75 D  
Félévre . . . 150 D | Havonta . . . 25 D  
Hirdetések díjzabás szerint  
**Megjelenik naponta délben**

**ára:**  
**1**  
**Din**

## A franciáknak nem kell a német bekejobb!

Róma, máj. 4.

Mussolini a német jegyzék átvétele után felorag tanácskozott a német követtel. Az olasz lapok a német jegyzékről azt mondják, hogy komoly, keszeses és engeszteleken hangjával nagyon különbözik az eddigi jegyzekektol. Remenyeset nyujt arra, hogy a jóvátételi kérdés gordiuszi csomóját ketté fogja vágni. Igazságtalanság volna elvitatni ennek a diplomaciai okmánynak nagy jelentőségét. A jegyzék lényegében számíthat Olaszország, Anglia és Amerika támogatására.

Annak a Németországnak — írja a Tribuna — amely gazdasági egyttmukodeset és hosszutartalmu bekepakumot kínál föl Franciaországnak, nem lehet ellene szegezeni a francia imperializmust — főként akkor nem, amikor Franciaországban is nem kiesny azoknak a száma, akik ellitek a mostani intranzigens politikát.

Páris, máj. 4.

A kulugyminiszteriumban kijeentek a sajtónak: a kormany már elkesztette a német jegyzékre adandó valaszjegyzeket és azt megvitatására atkuldotte a belga kormanynak. A belga kormanynak az az allaspontja, hogy ugy a francia, mint a belga kormany fejtse ki részletesen azon indokokat, amelyek miatt elfogadhatatlanoknak tartják a német javaslatokat.

A külügyminiszter jelentése szerint Franciaország és Belgium külön-külön jegyzéket küldenek, mint-hogy Németország is külön-külön, nem azonos szovegu jegyzéket küldött a hatalmakhoz. A parisi és a brüsszeli jegyzék lényege azonban azonos lesz.

A francia lapok nyilván a kormany utasitására egyértelműen a német javaslat visszautasitasa mellett irnak.

London, máj. 4.

A sajtó tulnyomó része kijelenti, hogy a német jegyzéket hangjára való tekintet nélkül fogadják el a tárgyalás alapjául.

Newyork, máj. 4.

Az amerikai lapok általában eserben hagyják a francia allaspontot. Szerintük a német javaslatot nem lehet ridegen visszautasitani. A franciáknak arra igen komoly ellenjavaslatlal kell valaszolniok.

## A joszsomszedi viszony helyreallitasaert.

Beograd, máj. 4.

A kormany megbizasabol egy bizottság alakul, amely megvizsgálja a Magyarország és az SHS királyság kozotti vitás kérdéseket.

## A kormany deklaracio kiadására készül.

**A demokraták kommunikét bocsájtanak ki. — Minden feleloseset a radikális-pártra haritanak. — Radics allasfoglalasa még bizonytalan.**

— A „Torontál” beográdi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, máj. 5.

A parlament tegnapi viharos ülése után néhány napi szélcsend kozontott be a politikái életben. A kepvelok nagyrésze hazautazott, csak a bizottságok tagjai maradtak Beogradban, hogy haladéktalanul hozzalathassanak munkájuk elvegzesehoz. Politikai körökben egytertenek abban, hogy a tegnapi nap oly viharos lefolyásu volt, hogy hozzáfogható alig akad a parlament legutolsó évének a történetében. A jövő parlamenti képét még a beavatottak sem festik optimisztikusan és szinte egytertotleg azt vallják, hogy a tegnapelőtti nagy viharok a jovoban többször fognak megismétlődni.

A esutorteki parlamenti ülés anynyiban volt nevezetes, hogy kitunfette a pártok elhelyezkedését és korvonalozta az egymással szembeálló eroket. A megnyitó ülésről felvett jegyzekonyv elfogadásánál a radikálisokat támogatták a delszerbiai muzulmánok (dzsemitedjetek) a németek és — esodalatoskeppen — a klevikalisok és a muzulmánok. Ez utobbi két pártnak állásfoglalása arra enged következtetni, hogy a két tábor egyelőre loyalisan viselkedik a kormanyparttal szemben.

A kisebb tábort, az ellenzéket egyelőre csak a demokraták, a földmivesek és a szocialistak képezik. Ellenzéki körök véleménye szerint ez a szám még növekedni fog a klerikalisokkal és a muzulmanokkal, akik csak pillanatnyi erdekkozosag miatt támogatták a kormanyt a megnyitó ülés jegyzekonyvenek elfogadásával.

A radikális kepvelelo klub most a kormany deklaraciojanak megszerkesztésével foglalkozik. A tegnapi klublesen bizottságot választottak, amely magára vállalta a deklaracio megszovegezeset. A kormany deklaraciojat a legkozealebbi szkupstinaulesen felolvassa a hazeinok.

A demokraták sem maradnak

vesztég. A párt kepvelelo delelott teljes klubleset tartottak, amelyen elhatározták, hogy kommunikét adnak ki. A kommuniketben ismertetik mindazokat az eseményeket, amelyek a válság ideje alatt történtek és részletesen tájékoztatják a partlevket a koalicio megalakitasara folytatott tárgyalások menetéről. A felhivasban minden feleloseset a radikális-pártra haritanak, mert ugymond, minden baj a mai helytelen politikától fog eredni.

A mai helyzet mindamellatt, tárgyilagos szemmel nevze az eseményeket, amellatt szól, hogy a radikális-párti kormany munkakepes lesz, a párt megtudja szerezni a szükséges abszolút parlamenti többségét, de csak abban az esetben, ha Radics nem változtatja meg taktikajat s megmarad a mai állásfoglalása mellett. Hogy milyen magatartást szándékozik a jovoban Radics követni, azt még beavatott politikusok sem tudják bizonyosan. Egyesek szerint valószínű, hogy maga Radics sem határozott még továbbí politikái magatartása felett és előbb bevárja az első szkupstinai ülések lefolyását, hogy az ujjabi eseményekkel kapcsolatban tegyen lépéseket partjanal a továbbí állásfoglalás meghatározása iranyaban.

Az igazoló bizottság Jurisity Marko elnöklete alatt tegnapi delelott ülését tartott. Elsősorban azon mandátumok igazolását végzik, amelyekne nem merültek fel vitás kérdések. Csak ezeknek az igazolása után térnek át a panaszok megvitasasara. Az igazoló-bizottság egyik tagjának kijelentése szerint Radics pártjának több olyan mandátuma van, amelyre hiányzik a szükséges előzetes felhatalmazás. (Száz szavazopolgar alairja a jelölését. — A szerk.) Hosszas vita után elhatározták, hogy a kérdések feletti döntését a szkupstinara bizzák. Mindazokat a kepveleloket — akiknek a mandátumuk kétes, felszolitjak, hogy szemé-

lyesen jojjenek el a legkozealebbi szkupstina ülésére és védjék kepvelelosagjuket.

Pelles dr. ideiglenes hazelnok a szkupstina legkozealebbi ülését május 10-ikére esutortokra tuzte ki. Az ülésén többek kozotti megvalaszttak a hazelnokot. A legkemolyabb jelelokent még mindig Jovanovity Ljuba vallásügyi minisztert emlegetik.

## Szakemberek

### vizsgálják a foldgazat.

A polgármester beográdi utja.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Bečkerek, máj. 5.

Legutobbi két lapszámunkban kimeritően foglalkoztunk azazal erdekes felfedezesessel, amit az egyik bečkereki kutmester tett. A kutmester, mint megirtuk, a Silerova és Petrogradska-utca sarkán álló kut javitása közben földgázra bukkant, mely meggyujtva, lobogó lánggal égett. A leletről azonnal jelentését tett a polgármesternek, aki elrendelte a kut lezarasat és zárva tartását mindaddig, amig a bizottság kiszáll a színhelyre. A polgármester vezetése alatt a városi tanas tagjaibol alakult bizottság tegnapelőtt tényleg kintjart a kérdés kutnal és végignézte a próbát, amiből a gáz jelenletere lehet következtetni. A kísérlet — amint részletesen leirtuk — fényesen sikerült, a felgyülemlett gáz kis felületen is lobogó voros lánggal égett, ami kétségtelen jele, hogy a terulet földgázt tartalmaz.

A főkérdés ezután csak az, hogy milyen mennyiségben van meg a földgáz. Beagazza-e Bečkerek egész teruletet vagy csak jelentéktelen mennyiségben lehető fel. Ezt a vitás kérdését szakemberek fogják eldönteni, akik a mai vagy a holnapi nap folyamán ejtik meg a szakszerű vizsgalatot. Az eredmény még bizonytalan, de mindenesetre kedvező jelenségnek tartjuk, hogy a kérdéses kuttal ellenkező irányban, egy távol fekvő városrészben lévő kutban hasonló jelenségét észleltek, amiből kétségtelenül arra következtetnek, hogy a földgáz ezen a teruleten is feltalálható.

Aleksity Bogoljub polgármester, aki a kérdés praktikus megoldásával, az ugy erdekesehoz meltoan komolyan és kimeritően foglalkozik, hétfőn Beogradba utazik, ahol felkeresi Cvijity tanárt, a világszerte ismert tudost. Cvijity előtt, aki sokat foglalkozott a földgáz problémájával, részletesen elmondja a bečkereki leletet és meghallgatja értékes véleményét.

## TOZSDE

Május 4.

Beograd. (Zárlat.) London 43875, Páris 633, Newyork 9320, Genf 1709, Milano 46250, Prága 28170, Berlin 02535, Wien 01335, Bukarest 45, Budapest 183, Amsterdam 3680.

Zürich. (Zárlat.) Newyork 5546250, London 256750, Páris 3710, Milano 2710, Berlin 00146, Prága 1649, Wien 000781250, Budapest 01025, Hollandia 217, Beograd 580, Varsó 00115.

Budapest. (Zárlat.) Newyork 5215—5365, London 24150—24750, Páris 349—359, Milano 255—265, Beograd 55—57, Varsó 1250—1370. A tobbi változatlan.

## A részvénytársaságok adója.

A panesevoi cégek adóját is Beeskereken vetik ki.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 5.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adójának kivetési munkálatai a befejezés felé közelednek. A kivetéssel járó nagy munkát a rendelkezésre álló kevés számú tisztviselő dacára is meglehetősen gyorsan tudták elvégezni és az utolsó részletek átdolgozása is, a jelek után ífelve, rövidesen elkészül. Az adóösszegek megállapítása most már minden zavaró momentum nélkül folyik s a panesevoi vállalatok adókivetésének átutalása a beeskereki pénzügyigazgatósághoz, sem fogja hátráltatni annak gyors befejezését.

A panesevoi és környéki vállalatok és egyesületek adójának kivetésére a panesevoi kerületi pénzügyigazgatóság volna illetékes. A tartományi pénzügyigazgatóság azonban a panesevoi fióknál lévő nagy munkaerőhiányra való tekintettel elhatározta, hogy a panesevoi cégek adójának meghatározását szintén a beeskereki igazgatóság fogja elvégezni, mely mégis csak több tisztviselővel rendelkezik, mint a panesevoi. Evégből a tartományi igazgatóság olyértelmű utasítást adott ki, hogy a kivetéshez szükséges adatokat és a feldolgozandó anyagot azonnal küldjék Beeskerekre, ahol a beeskereki részvénytársaságok adómunkálatainak befejezése után sorra veszik a panesevoi vállalatokat. Hogy a nagy munkától legalább némileg tehermentesítse az amúgy is túlterhelt beeskereki igazgatóságot, a novisadi tartományi pénzügyigazgatóság főnöke egy főtisztviselőt delegált Beeskerekre azzal a megbízással, hogy közreműködjék az adók kivetésénél. A kiküldött főtisztviselő a panesevoi vállalatok adójának meghatározásánál is részt vesz.

## Közvetlen összeköttetés Beeskerek és Beograd között.

A grémium elnökének intervenciója.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 5.

Egy ízben már megemlékeztünk arról a nagyjelentőségű akcióról, amely a Beeskerek—Beograd közötti közvetlen hajójárat megindítását célozza. A beeskereki gyárosok, kereskedők és iparosok grémiuma, mint ismeretes, memorandumot szerkesztett, amelyben rámutatott a közvetlen összeköttetés fontosságára s ezt az előterjesztést továbbította a közlekedésügyi minisztériumba. A bánsági kamara szintén érezte a nagyhorderejű kérdés fontosságát és a legmelegebb ajánló-sorokat csatolta a beeskereki kereskedők és iparosok javaslatához. De belátta és méltányolta az összeköttetés szükségességét maga a város is, amelynek a polgármestere a legnagyobb készséggel karolta fel a kérelmet.

Jankovity Koszta, a gyárosok, kereskedők és iparosok grémiumának az elnöke tegnap Beogradban járt, mely alkalommal felkereste a hajózási szindikátus vezérigazgatóságát és megkérte, hogy teljesítsék a beeskereki grémium kérelmét és tegyék lehetővé a Beeskerek—Beograd közötti közvetlen hajóösszeköttetést, amely mindkét városra nagy jelentőségű volna.

## Május havában soroznak Beeskereken.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 5.

Az 1900—1902-es évfolyambeli közeli bevonulásával előtérbe került a legifjabb korosztálynak, az 1903-as hadkötelezetteknek sorozása. Az 1903-asokat, mint ismeretes, már március hó folyamán összeírták, felvették személyi adataikat és felfektették róluk a sorozási lajstromokat. Az állításokat minden évben május hónapban kezdték és szeptemberben fejezték be. Ezuttal is ezt a rendszert követik, de az eddigiektől eltérőleg nem a községek-nél kezdik a sorozásokat, hanem a városokban, úgy, hogy míg az előbbi években augusztusban kerültek sorra a városok, a folyó esztendőben már május havában.

Beeskereken az elmúlt évben július elsején, másodikán és harmadikán tartották meg a sorozásokat.

Beeskerek grémium kérelmét és tegyék lehetővé a Beeskerek—Beograd közötti közvetlen hajóösszeköttetést, amely mindkét városra nagy jelentőségű volna. A grémium elnöke még megkérte az igazgatókat, hogy a járatokat egy állítsák be a menetrendbe, hogy reggel korán induljon el a közös Beeskerekéről és még aznap este érkezzen vissza kiindulási pontjára. Ilyen menetrend mellett elérik azt, hogy az utas reggel nyolc-kilenc órára, tehát a hivatalok hivatalos óráinak kezdetére Beogradba érjen, a délutánt esetleg bevásárlásokkal töltsse el, este pedig még visszajöhet újra Beeskerekre. Emellett a kényelmes rendszer mellett biztosított Jankovity Koszta az igazgatókat, hogy a közlekedés felendül és jelentékenyen többen fogják igénybe venni a hajót, mint eddig a Beeskerek—Panesevo közötti vonatjáratokat.

Az igazgatók megígérték, hogy mihelyt kézhez kapják a grémium memorandumát, azt gondosan áttanulmányozzák és sürgősen intézkednek majd a forgalom megindítása irányában. Biztosították a grémium elnökét, hogy mindent meg fognak tenni Beeskerek jogos kérelmének teljesítéséért.

## A beeskereki vámtisztviselő kinevezése.

A beogradai fővámgazgatóság távirati válasza.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 5.

A beeskereki vámhivatal ügye, mint a „Torontál” megírta, döntő stádiumba került. A pénzügyminiszter már régebben aláírta a fővámhivatal felállításáról szóló okmányt s most már csak a tisztviselő kinevezése volna hátra, amelynek megtörténete után csak napok kérdése a fontos hivatal megnyitása. A beeskereki fővámhivatal alkalmazottainak névsorát a beogradai központi fővámgazgatóság még régebben előterjesztette aláírás végett a pénzügyminiszternek, a kormány lemondása miatt azonban a kérdés elintézése eltolódott.

Az új kormány kinevezésével a régen vajudó és huzódó kérdés újra előtérbe jutott. A beeskereki ka-

A folyó évi állítások a szokástól eltérőleg nem júliusban, hanem május hó 29-én kedden és 30-án szerdán lesznek. A bizottság reggel hét órakor ül össze és egy óráig folytatja a vizsgálatot. Ezuttal sor alá kerülnek az 1903-ban született hadkötelesek, és az 1902, 1901 és 1900-ban születettek közül azok, akiket az előző sorozásokon ideiglenes alkalmatlannak nyilvánítottak. Hogy hol tartják a sorozásokat, az egyelőre még bizonytalan. Valószínű, hogy újra a központi elemi iskolában lesznek.

Az ujoncjelöltek a sorozások alkalmával vigyék magukkal azokat a családtagokat, akik munkára képelenek, azonkívül a családtagjaik katonai szolgálatáról szóló dokumentumokat és a szolgálat megrovidítésére kérő kérvényeiket.

mara vezetősége a kormány kinevezésének hírére azonnal táviratot küldött a beogradai fővámgazgatóságnak, amelyben megsürgette a beeskereki vámhivatalhoz kerülő alkalmazottak delegálását. A távirati sürgősségre tegnap délelőtt érkezett meg a drótválasz, amely szövege fordításban a következőket tartalmazza.

A legrövidebb időn belül kinevezik és új állomáshelyükre küldik a fővámhivatal személyzetét, hogy a hivatalt megnyithassák. Eddig ezt kormányválság miatt nem vihettük keresztül.

Kereskedelmi körökben nagy reményt fűznek a választávirathoz, amelyből kétségkívül kitűnik, hogy a vámhivatal felállítása csupán a kormányválság miatt késett s most, mivel a krízis megszűnt, semmi akadály nincs többé az új intézmény megnyitása előtt. A személyzet kinevezése minden órában várható, de legkésőbb néhány napon belül feltétlenül megtörténik. A kinevezés után rövid idő leforgása alatt megkezdik működését a beeskereki fővámhivatal.

## Dr. Nasta Mihály hangversenye.

Ritkán fogadtak Beeskereken énekest őszintébb és melegebb tapssal, mint amilyen tegnap Nasta Mihálynak kijutott. Alkalmunk volt meggyőződhetni arról, hogy ez a fiatalember igazán megérdemli, hogy két nagy zenei központ, Budapest és Wien versenyezzék érte, még ha nem is élénk olyan tenorszegény világban, mint amilyen a mostani. A nem nagyszámú, de annál fogékonyabb és hálásabb hallgatóság szívesen értékelte előadásának disztinált izlését, valamint kifejezésbeli skálájának gazdagságát, mely kvalitásai különösen a Schumann, Schubert, Strauss s talán leginkább a két Tosti-dalban s nem kevésbé a megkapó hévvel előadott Mattinataban jutottak érvényre. Tenorja abból a fajtából való, mely leginkább a lírai feladatoknak felel meg, ez kitűnt a rendkívül finoman élezett Carmen-virágáriájából, de hogy nem szűkölködik erő és ére nélkül, azt a „Nyugat leánya” bravúros áriájából és a nemes hév-

vel előadott Preisliedből (Mesterdalmokok) láttuk. Egy tenorhang, melynek meg van a hősi ereje, de a melegsége is, nem mindennapi jelenség s mi nagyon valószínűnek tartjuk, hogy erről a kiváló rokonszenves énekesről még hallani fogunk, bizonyos legnagyobb sajnálatára azoknak, akik a tegnapi hangversenyt elmulasztották, tehát zenei közönségünk — tetemes többségének. A jelen voltak azonban annál melegebben fogadták a derék énekest s minden egyes számát lelkes, helyenként szünni nem akaró tapsokkal köszönték meg. —r.

## HIREK

Máj. 6.

1786-ban szül. Börne német költő és publicista. 1856-ban szül. Peary észsaksarkutató. 1859-ben meghalt Humboldt Sándor természettudós. 1902-ben meghalt Bret Harte amerikai újságíró és költő.

Máj. 7.

1833-ban szül. Brahms zenei költő. 1918-ban aláírják az ideiglenes békét Románia és a központi hatalmak között.

1919-ben az entente átajutja feltevéit Németországnak

Mihajlo román herceg Beogradban. Beogradból jelenti tudósítónk: Mihajlo román királyi herceg tegnap útutazóban Beogradban tartózkodott. Néhány órán át a király vendége volt. Az esti Simphonon tovább utazott útja végéig. Paris felé.

Uj bolgár követ Prágában. Szófiából jelenti: Daskalov Rajko volt bolgár belügyminisztert kinevezték Prágába bolgár követnek. Daskalov a napokban már el is foglalja új hivatalát.

Gyurgyev napja. A vasutas tanburászenekar vasárnap, Gyurgyev napján kirándulást rendez. Gyülekezés reggel fél három órakor a Főtéren. Utána leereszkednek esőnako-kon a Bégán a bégaparti vasútállomásra, ahol reggeli várja az érkezőket. A rendezőség vendégeket szívesen lát.

Dr. Nasta vasárnapi matinéja. A pénteki Nasta-hangverseny publikumának frenetikus elragadtatása s az a nagy, meleg ünneplés és esodálat, melyben ezt a csodás hangú énekest a közönség a hangverseny tartama alatt állandóan részesítette, arra indították Nastát, hogy vasárnap délelőtt 11 órakor a Kaszinó nagyteremében matinét adjon. A délelőtti hangversenyen új énekekkel lepi meg hallgatóságát. — Belépődíj 10 és 15 dinár.

Megszigorítják a tanonctartást. A szociálpolitikai minisztérium rendelete szerint tizennégy éven aluli tanoncot csak az az iparos vagy kereskedő tarthat, aki az inast a zagrebi közzgazdasági egyesület „Privredias” tanoncenevelő intézetéből kapta. Azon cégek, amelyek tanoncra igényt tartanak, bejelenthetik szándékukat a fenti intézetnél.

A Habsburgok lengyelországi vagyona. Varsói jelentés szerint a spanyol király azzal a kéréssel fordult a lengyel államfőhöz, hogy akadályozza meg a Habsburg-család lengyelországi birtokainak az állam javára való elkönfiskálását.

**Kevés a szakmunkás.** A beogradi állami munkaközvetítőhivatal felhívást boesájtott közzé a beogradi lapokban, amelyben közli, hogy az SHS államban nagy kereslet mutatkozik a szakmunkások és a cselédek iránt. Mivel a szakmunkások és cselédek száma aránylag kicsiny, munkaalkalom pedig ezzel szemben bőven van, felszólítja a munkanélkülieket, hogy a fenti állami munkaközvetítő hivatalnál jelentkezzenek, amely gondoskodik elhelyezésükről.

### Nagy az izgalom

a párisi sajtóban. A Ruhr-kérdés teljesen eltorpít, a lausannei konferencia nagy dolgaival már csak a párisi ház mesterek törődnek. A sajtónak és az elegáns világnak egészen más problémája van. Az érdeklődés központjában Lenglen kisasszony áll. A kisasszonynak a párisi sajtó egyik része szerint meg kell adni a becsületrendet, a másik sajtótábor szerint nem kell megadni. Ezért elkecseregett harcokat vívnak. Ezért van ma Párisban Lenglen-párt és vannak antilenglenisták. Ezért van, hogy... ja igen, hogy miért kapjon Lenglen kisasszony becsületrendet és hogy ki az a Lenglen kisasszony? No persze ezen kellett volna kezdeni. Hát bizonyára egy fiatalabb kellemes hölgy, aki kiválóan tenniszeznek és ezért a kiváló tenniszjátékáért akarják kitüntetni a becsületrenddel. Hát ez igazán nem rossz, sőt egyenesen kiváló perspektívákat nyújt a jövőre. Amikor a különféle elefánt-, csillag- és egyéb rendjeleket fogják adományozni azért, mert valaki egy goalt lő a Mafe kapujába. Mikola Janssi megkapja a Lipót-rendet, mert a kajászószöveségi gimnázium második osztályában a nyújtón leggyakrabban tudott húzódkodni. Freindler Irénke megkapja a Fekete sas-rendet, mert negyvenhét évig ugrott át az ugrószinóron Blau Sári harminecas rekordjával szemben. És így tovább! Egyre mindenesetre jó ez a párisi veszekedés, hogy még a naivabbak szemében is teljesen lejáratja a cifra ordokban való hitet, mert szegyelni fogják hordani, nem tudván ugyanis, hogy valaki azért kapta-e, mert a radio-aktivitás terén hatalmasat alkotott-e vagy pedig azért, mert rekordból megevegt nyole wiener-snielit.

A római SHS követ találkozója Mussolinival. Rómából jelentik: Antinovitó római SHS követ Beogradból visszatérve, hosszabb megbeszélést tartott Mussolinival.

Az árvaházegylet elnöksége ezúton hívja fel mindazokat, akik a taggyűjtőveket eddig még nem szolgáltatották be, hogy azokat lehetőleg mielőbb adják át az esetleg befolyt tagdíjakkal együtt dr. Mara Jenőnek, az árvaházegylet pénztárosának, hogy a havonkénti rendszeres inkasszónál az újonnan belépett tagok is figyelembe véssenek.

**Uj hajójárat Beograd—Pancevo között.** Beogradból jelentő tudósítók: A beogradi hajószindikátus május 6-ikától új hajójáratot indít. A hajó csütörtök és vasárnap éjjel 12 órakor indul Pancevóra.

**Furesa öngyilkosság.** Beogradból jelentő tudósítók: Milosevity Vera 17 éves kávéházi énekesnőt a rendőrség erköltestelen élete miatt letartóztatta. Másnap, amikor orvosi vizsgálatra kísérték, a rendőrség első emeletének folyosóján bevett egy ablakot, hogy azon át leugorjon. A detektívek természetesen megakadályozták ebben. Az elkecseregett leány ezután üvegeserepeket kapott fel és a szájába tömve lenyelte azokat. Irtózatossá sérüléseivel a kórházba szállították.

**Lóvizsgálat a Vászár-téren.** Kalaba megyei és Zamulovity városi állatorvos tegnap lóvizsgálatot tartott a Vászár-téren. Ez alkalommal a német negyed, a belváros, a második és harmadik külkerület gazdáinak lovait vizsgálták felül egészségügyi szempontokból. Konzultáció alá mintegy kilencszáz ló jutott. A lóvizsgálatot ma folytatják, amikor is sorra veszik a más kerületekben lakó gazdák lovait. A két állatorvos előreláthatólag a mai nap folyamán fejezi be munkáját.

**A nagybecskereki kaszinótársulat** folyó évi május hó 13-ikán, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja a társulat helyiségében ezidei rendes évi közgyűlést, amelyen a múlt évi számadásokat és az idei költségelőirányzatot mutatják be. A közgyűlésre ezúton hívja meg a tagokat a társulat vezetősége.

**Ujságírónap Beogradban.** Beogradból jelentő tudósítók: Az országos újságíró egyesület beogradi szekciója tegnap újságírónapot rendezett Beogradban. Délelőtt térszene volt, amelynek ideje alatt gyűjtöttek az egyesület pénztára javára. Este fényes sikerű bált rendeztek a Grand Hotelben.

**„A Der Morgen” c. zagrebi közgazdasági hetilap** 18-ik száma gazdag tartalommal most jelent meg. A Der Morgen előfizetési ára egy évre 100 dinár.

**Egyházzenei műsor.** Vasárnap, f. hó 6-án a helybeli róm. kath. plébánia templomban d. e. 10 órakor a nagymise alatt az egyházi énekkar Gruber A-moll miséjét zenekísérettel, Offertóriumra „Neked oh Jézus” és „Tantumergo, Genitori Reimann-tól fogja előadni. — Este 6 órakor a májusi ájtatosságnál „Üdvözlégy Mária” Weninger-től, éneklő az egyházi énekkar, „Ave Mária” Weningertől, hegedű- és orgonakísérettel, éneklő Peneza Lenhardt Ilonka, Tantum ergo, Genitori Führertől.

**Sarkadi Ida nyelv- és zenetanár** nővédekéi május 10-ikén, csütörtökön este 8 órakor a Korona-szálló nagytermében hangversenyt tartanak. Műsoron lesznek ének- és zongoraszármak, német és francia recitálások. Belépti-díj nincs. Előadás után tánc. Önkéntes adományokat az izr. és szerb nőegylet javára közszínttel elfogadják a rendezőség.

**Megrugta a ló.** Ördög Mihályt, Kardos Sándor becskereki hadsereg-szállító kocsisát tegnap gazdájának a Miletityevo-utcai istállójában megrugta az egyik ló. A rugás oly szerencsétlenül érte, hogy állkapcsa a szó szoros értelmében lemállott. A mentők a kórházba szállították.

**Az új párisi német követ.** Wieni jelentés szerint az új párisi német követ nem Wirth, hanem Raumer, volt pénzügyminiszter, a német néppárt vezére lesz.

**Elfogott rablógyilkos.** Beogradból jelentő tudósítók: A kikindai fogházból 1919-ben megszökött Francijiszka Aleksa 40 éves kikindai származású fogoly, akit még a háború előtt tizenkét évi fegyházra ítéltek rablógyilkosság büntette miatt. Francijiszka szökése alatt Beogradban bujkált. Tegnap felismerte a gonosztevőt az egyik beogradi detektív és azonnal letartóztatta. A fegyencet a napokban átszállítják Kikindára.

**Uj budapesti ügyvéd.** Dr. Annau Ernő, Torontálvármegye volt tb. fő-ügyésze Budapesten, Veres Pálné-u. 14. II. em. 3. sz. a. ügyvédi irodát nyitott.

**Előzetes jelentés.** A velikibecske-reki férfi-dalegylet folyó hó 19-én (szombaton) a Kaszinó-kertben tánc- és kabaréval összekötött nagy-szabású dalestélyt rendez. — Bővebbet a falragaszokon.

\* Szem- és fülbajokat kezel és — saját szanatóriumában — operál dr. Heinerman.

**Átszervezik a beogradi munkásbiztosító-pénztárt.** Beogradból jelentő tudósítók: A zagrebi központi munkásbiztosító-pénztár igazgatósága a napokban ülést tartott, amelyen a tisztviselők fegyelmi szabályzatát tárgyalta. Az igazgatósági ülésen ezenkívül sok szó esett a novisadi, sombori és beogradi pénztáraknál előforduló nagy rendetlenségről is. Az igazgatóság elhatározta, hogy szakbizottságot küld ki a beogradi pénztár átszervezésére.

**Repülőforgalom Berlin—London között.** Az első Berlin—London közötti repülőgép ma délelőtt indult el. Ezzel megnyílt a London—Berlin közötti repülőforgalom.

**Uj hivatalos órarendszer az erdőügyi minisztériumban.** Beogradból jelentő tudósítók: Az erdő- és bányügyi miniszter új munkaidő-beosztást rendel el. A minisztériumban ezentúl reggel fél hét órától déli egy óráig tartanak hivatalos órák. Délután csak inspekción szolgálat van.

**Herezeg Ferenc képes hetilapjának az Uj Idők-nek 18-ik számában folytatódik** Herzeg Ferenc nagyszerű vigjátéka a Sirokkó és Rudolph Stratz érdekes regénye „Az óriás ökle”. Azonkívül közli a lap Lőrinczy György elbeszélését, Pekár Gyula és Ráday Dénes cikkeit, Farkas Imre versét, Kálmán Jenő humoros írását, Mühlbeck Károly elmés fejléceit, számos művészi és időszerű képet és a lap rendkívül népszerű és kedvelt rovatait, a szerkesztői üzeneteket és a szépségápolást. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 50 dinár. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut 16.

\* **Afrik (tengeri fű) szalmiakso** szesz, szurok, művészfesték és ecsetek, bécsi lackok és finom mázoló ecsetek, elsőrendű chemia és föld-festékben legnagyobb választék, a legolesőbb áron a Weiserschan festékszakszövetben Fő-utca 16.

**Szép halála volt.** Besztercebányáról jelentik: Az osadi fogyasztási szövetkezet koresmájában szombaton együtt voltak a falubeli legények. Ittak és virtuskodtak. Mind-egyikük erősítette, hogy ő a legjobb ivó. Közben az egyik fogadásból kivont egy liter szilviumot. Rosszul lett néhány óra múlva meghalt.

\* **Vas- és fémöntvényeket** Kraussnál, Veliki Beeskerek. — Telefon szám 329.

## Halló! Halló! Hová sietsz?

### a „Bristol”-szálló „Elite” kerthelyiségének megnyitó ünnepélyére,

mely f. hó 6-án, vasárnap lesz megtartva a helybeli 27. gyalogezred zenekarának közreműködésével. A megnyitó ünnepély reggel 8 órakor díjtékézőssel veszi kezdetét, a „Slavija” sportegylet rendezésében, mely alkalommal az alábbi é r t é k e s t á r g y a k kerülnek kisorsolásra:

1-ső díj egy bárány	6-ik díj 2 üveg likőr
2-ik díj egy üveg pezsgő	7-ik díj egy új kalap
3-ik díj három üveg butelliasbor	8-ik díj egy doboz cigaretta
4-ik díj egy pár papucs	9-ik díj beretvakészlet
5-ik díj egy női bluzra való kelme	10-ik díj egy pár liba.

Délután 4 órai kezdettel katonazene-hangverseny, rendező a helybeli 27. gyalogezred zenekara. Este fél 9 órai kezdettel női zenekar-hangverseny Dragica Paparo karmesternő vezetése mellett. Modern nemzetközi zene- és énekszámok. Este 10 órakor „Garzon lakás”, előadva: Marica Kilbertus k. a és Paparo Rudolf ur által. Elsőrangú borok, Zoffmann Sándor vršaci saját termésű boraiból, azonkívül minden más kitűnő butellias és asztali borok.

(Figyelmeztetem a t. közönséget az eredeti dugaszolások és márkákra.)

Kitűnő konyha. Hideg és meleg ételek. Pontos kiszolgálás és olcsó árak.

Mindennap frissen csapolt elsőrangú sör!

Számos látogatást kér

**Kirtyanszki Szvetozár,**

a „Bristol”-szálló és „Elite”-kert tulajdonosa  
Veliki Beeskerek.



**Utcaburkolat kaucsukból.** Londonban az egyik külvárost próbakép két évvel ezelőtt kaucsukkal burkolták. Dacára a nagy használatnak, a kaucsukburkolaton még ma is alig van javítani való.

\* Elveszett a pénteki Nasta-hangversenyen a nagyterem melletti kis szobában egy fekete bőrtárcsa. — Mostani tulajdonosa küldje be a tárcát a benne lévő jegyzetekkel együtt a „Torontál” szerkesztőségébe.

\* **Átutalásokat és csekkkiírásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár** valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére **valutabiztosításokat** legjutányosabban eszközöl a **Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület.** Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

\* **Hölgyek figyelmébe!** Ondolás, fésülés, fejmosás, hajfestés **Hennával** és párisi legjobb ártalmatlan hajfestékekkel, minden színen s a nap bármely szakában, Slovenaeska (Nádor) utca 10. sz. a. lakáson. **Luiza Kézia.**

\* **Arnstein Józsa fűzőszalonját** Alkotmány-utca 23. szám alá helyezte át, hol a legújabb divatu haskötők, melltartók, orvosi haskötők készülnek. Modellek bármikor megtekinthetők.

\* **Elveszett a Sándorudvar—Lázár-földről Beeskerekre vezető országúton Anna Janecsek névre Csehországba, Vranovicera szóló fényképes igazolvány.** Szíves megtalálót jutalom ellenében kérem, adja be a „Torontál” kiadóhivatalába, vagy hozza el az alábbi címre: Rudolf Janecsek Petrogradska (Melencei) utca 30. Veliki Beeskerek.

**Fehér Arthur a Vigszínház művésznének szavaló-estéje május 8-ikán este fél 9 órakor, a Kaszinóban**

### Látogatás a szőnyeg-birodalomban.

*Ázsiából jöttem kérem...*

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beograd, máj. 5.

Két messziről jött vendég érkezett a közeli napokban Beeskerekre. Mint a röpcédulák és az újságokban közölt hirdetések jelezték, a két idegen: Pandalidisz Laza és Radamanovity Sabon. Az elsónél, az exotikus nevinél, még oda volt téve ez a szó: Ázsiából. A nevezett két idegen a Korona-szálló 8-as számú szobájában helyezkedett el s nem valamilyen keleti hókusz-pókuszokkal jött ide pénzt keresni, hanem a szép és drága perzsa- és egyéb ritka orientális szőnyegeknek hódolnak, illetve ezekkel kereskednek.

A Korona-szálló első emeletén már jóval a nyolcas számú szoba előtt hatalmas nagy szőnyegek vannak kiterítve a folyosó padlóján, oldalt különféle kisebb minták és függönyök köszöntenek tarka összeviszszaságban. Amint a szoba felé közeledünk, még sürtyben hevernek a drága ritkaságok, köztük muzeális értékű régiségek. A szobába érve, úgy tűnik fel nekünk a szemünk elé táruló kép, mint a mesekönyvekben emlegetett szőnyegszövők kunyhója. A pupos és kaftános török helyett

azonban egy európai külsejű jól öltözött ur ült a szőnyegbirodalomban és éppen prózái dologgal, a tizórainak az elfogyasztásával foglalatokodott.

— Pandalidisz Laza... mutatkozik be.

Amikor megtudja, mi járatban vagyunk, készséggel ad kérdéseinkre felvilágosítást. Eredetileg török vagyok — mondotta — de már évek óta utazgatom és Beogradban rak-tárt is tartok fenn. Születési helyem Spart, többszáz kilométerre van Konstantinápolytól.

Ezután a szőnyegek terelődik a szó. Mindegyiket gondosan átsimogatja, közel hajol hozzájuk és gyönyörteljesen nézi a gyönyörű munkát. Mindegyik darabról tud egy kis történetet, mindegyikről tud valami szepet, érdekeset mondani.

— Ez bukharai munka — mutatja a padlón heverő hatalmas szőnyeget. Az alapszín bordó vörös, fehér rojtokkal, fehér színe leander-diszítésekkel. Hozzávetőleges számítás szerint ezen a szőnyegen egész napi elfoglaltság mellett két nő dolgozott egy teljes éven át. Az ára természetesen elég magas, annak, aki nem él jó anyagi viszonyok között, mert ezért a darabért például csekély tizenhatezer dinárt kér el. Mutatott egy kétszáz éves darabot is, melyen érdekes diszítéket fontak be a szorgalmas női kezek. Néhány szíriai, szíriai, bukharai, beludzsisztáni, kaukázusi és tekinezki szőnyeg egészítette ki az értékes kolekciót.

### Állami gyermekszanatórium Popolsicán (Slovenia).

Napról-napra gyarapodó közegészségügyi intézményeink száma egy nagyjelentőségű intézménnyel gazdagodott.

A Topolsicai Állami Tüdőszanatórium — mellyel itteni sajtónk már több ízben foglalkozott — május hó folyamán egy gyermekszanatóriumot létesített, mely évenként májustól-októberig fog működni és mint ilyen első lesz ebben az országban.

Messze fülledt levegőjü, zajos, poros városoktól, egy csendes, természeti szépségekben pompázó völgyben, derűsen életadóan áll a szanatórium. Ennek csodás környezete nagyszerű tápot nyújthat főként a női síksághoz szokott gyerekeink képzeletének. Az alpok hatalmas hegyláncolata, melynek tetejét örök hó borítja és a legmagasabb csúcsokon egy-egy magányos templom tornya nyújtózkodik ég felé, míg a hegyoldalak végtelen fenyőerdőt csak itt-ott szakítják meg a hegyi lakók elszórt háza. Itt fogják viszszenyerni az egészségtelen otthonok szomorú kis lakói, tulzsufolt iskolák

szűk padjai után, testük-lelkük friss ruganyosságát.

A gyermekszanatórium két egymástól elkülönített részből áll és pedig: preventoriumból és szanatóriumból. A preventoriumba olyan gyermekeket helyeznek el, kik környezetükben ki vannak téve a fertőzés veszélyének, míg a szanatóriumba már csak kezdődő tüdőcsueshurutban szenvedő gyermekek vétetnek fel; mindkettőbe 7-14 évkorbeliek.

A gyermekek elsőrendű szakszerű kezelésben részesülnek és igen szigorú és gondos felügyelet alatt lesznek.

Ma, amikor a tuberkulotikus megbetegedések száma olyan hatalmas mérvet ért, hogy az emberiség 95 százaléka fertőzött, nem érdektelen ezzel a humánus közegészségügyi intézménnyel foglalkozni.

Különösen minket vojvodinaiakat érint és érdekel igen közről az ügy, mert közismert tény, hogy a Vojvodina a legfertőzöttebb fészke az országnak. De bizonyára örömmel fogják köszönteni a Topolsicai Állami Gyermekszanatóriumot mind azok, kik szívükön viselik a jövőnemzedék sorsát.

## Sport

Vasárnapi program. Délelőtt 10 órakor Slavija II.—Zseljeznicsari II. Biro Eckstein (Kadima). — Délután fél háromkor Slavija—Schwäbische. Biro: Jelity. — Négy órakor Zseljeznicsari—RSK. Borac. Biro Brkity.

Dzsembőljön a ZsSE látja vendégül a Kadimát. Ismerve mind a két csapat jó formáját, szép küzdelemre van kilátás.

### Frivol akta

*Egy bajbajutott kisleány, vagy komiszak mind a férfiak.*

Subotica, máj. 4.

Szép, fiatal, jól megtermett, piros arcu, gesztenye hajú leányt tuszkol előre a néni a rendőrkapitány ur elé:

— „Mondd csak lányom, mondd, sohse szégyeld magad”. És mikor a lány hebegve, dadogva pirult, akkor elkezdett pörögni az anyai nyelv. Mert anyja volt és nem néni a pironkodó lánynak, de olyan jó erőben lévő fiatalos, hogy akárki néniének nézhette volna.

Egy legény ellen szórta a szitkot, aki világ csufjára erőszakot tett és most eserben hagyja a lányát. Nem maradt a gaz fickónak semmi ijáfla megátkozatlan, elkezdte az apján-anyján, folytatta a keresztanyján és végezte valahol heted-iziglen a pokolban. „Csukják le a tekintetes urak”, de csukják le még

653

ma, azonnal, mert az ilyen gazember... ó, hogy a jó Isten büntesse meg...”

Végül is kiküldik a szopora szóval keveset mondó anyát és vállatára fejják a becsületében sértett leányt: a frivol históriából frivol akta lesz, a frivol aktából pedig szürke újságokk mamák és lányok okulására, amint következik:

A még fiatal özvegy mama együtt élt pap nélkül, anyakönyvvezető nélkül egy suboticei fiatal iparos-sal, az asszony egyszobás lakásán, ahol a sparherden kívül két ágy volt a főbutorzat.

Egyik ágyban a leány aludt.

Néhány hónap előtt Subotícára érkezett a fiatalember öccse, aki a már ismert módon butorozott szobában kapott, tisztességes lakást oly módon, hogy egyik ágyban aludt — igenis: — a két férfi, a másikban anya és leánya.

Igy tartott ez, a mai lakásnégyes viszonyok között semmiképpen nem kifogásolható állapot, két hónapig, kiérlelve egy gondos anyai tervet, a mellyel nemsokára elő is állott: vegye el az ujonnan jött fivér a már-már eladová serdült leányt. Ez a terv az összes érdekelt tetszését megnyerte és nem sok gondolkodás után menyasszony és vőlegény kihirdetésére jelentkeztek a papnál.

Szeretnék nagyon diszkrét lenni, azért nem írom meg a nevek kezdőbetűit sem, valamit azonban mégis el kell árulnom, mert enélkül nem tud megindulni a eselekmény: az ujonjött fiatalember vasuti hivatalnok. A vasutasok két turnusban teljesítenek szolgálatot, van nappali szolgálat, mely után éjjel pihenik ki magukat és van éjjeli szolgálat, amely után szabadnaposok: nappal alhatnak. Ez a szolgálatbeosztás volt a fiatalok megejtője. — Éjjeli szolgálat után, mikor a fiatalember reggel hazatért, akkor indultak munkába a leány anyja és a fiatalember fivére, de otthon maradt a menyasszony. Most hagyom az akta frivol részét és ott folytatom, hogy egyszer az anya váratlanul hazatért napközben és zárt ajtó mögött találta a mátkapárt.

A kifogástalanul korrekt anya rögtön felmondta a szállást a vőlegénynek és már most siettette az egy bekelést, a vőlegény külön költözött és csodálatosan már most egyre halogatta az esküvőt. Pedig a gólya csendesen már ott kelepelt az egyszobás, kétágyas sparherdes kis lakás körül beszállásra készen keringve. Könyörgésre fogták a dolgot, de a gaz esábitó nem akart tudni semmiről. Mikor minden becsületes elintézésnek minden reménye megszűnt, eljöttek anyja és lánya a rendőrségre, hogy feljelentsek a törbejtőt.

Sok jószándékkal hallgatták végig a kisleány panaszát, meg is tesznek érdekében mindent, amit lehet, de hát az erőszak vádjá, hogy is mondjuk csak: — kissé erőszakolt.

A frivol aktának ezzel nincs vége: a hűlen esábitó, ha jóvá nem teszi a dolgot, a bíróság elé kerül és akkor se irgalom, se kegyelem.



**Eladók:** Különbéle malom-berendezési tárgyak, szívógázmotorok 8, 10, 12, 14 HP, eredeti Wolfner-féle gépszijak. Autogén hegesztés. - Dinamógépek, elektromotorok és akkumulátor javítások garancia mellett. **Peřrass László** Veliki Beeskerek, Brigadiru Rivizliya (Aradói) u. 2218

### Budapestre kerül az aradi vértanuszobor.

Arad, máj. 4.

A román kormány elrendelte a két év óta faburkolattal eltakart, Kossuth Lajos és a tizenhárom aradi vértanu-szobrok lebontását és utasította a helyi hatóságokat, hogy addig is, amíg a szobrokat Magyarországnak kiadják, helyezték valahol biztonságba. A két szobor kiadásának kérdése már évekket ezelőtt felszínre került s a román kormány már akkor felajánlotta a szobrokat a magyar kormánynak, mely örömmel vette az ajánlatot. Pár héttel ezelőtt, amikor már nyilvánosságra került, hogy a román kormány véglegesen dönteni kíván az aradi tizenhárom vértanu és a Kossuth-szobor ügyében, az aradi Magyar Szövetség nevében Barabás Béla dr. elnök megkereste levélileg a magyar kormányt és kérte, hogy a nagy ügyhöz méltó komolysággal és gyorsasággal intézkedjenek a szobrok elszállítása érdekében. Budapestről most érkezett le a válasz és Barabás Béla dr. a két aradi szobor sorsáról a következőket mondotta az „Aradi Hírlap” munkatársának:

— A román kormány ajánlatát Magyarországon igen szívesen fogadták és én minden lehetőt megtettem, hogy a szobrok átszállítása minél simábban történjen meg. Mindezekelőtt Magyarország miniszterelnökével váltottam levelet, aki soraimra nyomban válaszolt és kö-

zölte, hogy a magyar kormány mindent elkövet a szobrok átvétele érdekében. Ami a tizenhárom vértanu szobrát illeti, azt — tudomásom szerint — Budapesten állítanak föl, sőt erre vonatkozólag már kezeink között van Budapest székesfőváros polgármesterének és tanácsának kérelme és immár teljesen bizonyos, hogy a monumentális szép emlékművet a magyar fővárosban állítják fel. Kossuth Lajos aradi szobrát pedig valamelyik nagyobb vidéki város, valószínűleg Szeged kapja meg.

### Eladó 24 életképes méhcsalád

887

Megtekinthető Serb György-néi Mali Torákon, házsz. 253.

### Meghívó.

A Velikibecskereki „Lloyd”-társulat f. évi május hó 20-án, d. u. 3 órákor saját helyiségében

### rendes évi közgyűlést

tart, amelyre a tisztelt tagok ezennel meghívotnak.

#### TÁRGYSOROZAT:

1. Évi jelentés, zárszámadások beterjesztése.
2. Költségelőirányzat és tagdíjak megállapítása.
3. Titkár választása.
4. Esetleges indítványok.

888

Elnökség.

### Hivatalnok(nő) keresetetik.

Írásbeli ajánlatok fizetési igény megjelölésével 980. sz. jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 896

## Asztali és konyhasó!

Értesítjük üzletfeleinket, hogy malmunkat só, cukor és minden más fűszer darálására üzembe helyeztük.

Kérjük az összes kereskedő urakat, hogy szükségletüket nálunk fedezzék, mivel malmunk minden higiénikus követelménynek megfelel, a megbízások tisztán és gyorsan lesznek elintézve. 741

Megrendelések:

Đinić, Táth & Comp. Novi Sad, Poštanska u. 7. küldendők

A velikibecskereki gör. kel. szerb egyházközség.

Br. C. O. 32/18 ex. 1923.

### Árverési hirdetmény.

Alulírott velikibecskereki gör. kel. szerb egyházközség ezennel közhírré teszi, hogy az egyházközség tulajdonát képező és Szvetosavszka ulica 601/2. sz. a lévő palotájában egy üzlethelyiség azonnali átvétellel 3 évre bérebe fog adni. Az árverés a szerb hitközség irodájában f. évi május hó 13-án délután 3 órákor lesz megtartva.

Veliki Becskerek, 1923 május hó 3-án.

Mita Petrov jegyző.

Szvetozar Iszakovity elnök.

### Francia és angol órákat

ad

Russe admirális Petrogradska (Melencei) u. 22. 897

### Magánjárók

átalakításához acél- és vasöntvények lánc- és fogaskerékrendszerhez kaphatók

Schumacher Rudolf és Fiai cégnél Stari Bečejen. 853

### Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálatát és vasuti szállításból eredő mindennemű visszereseket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.



Első-érendű porosz kétszermosott

## kovácsszén

vagontételekben és kicsinyben

# Steinitzer Géza cégnél Vel. Becskerek

Telefon 58.

898

Sürgöncim: Karbon.

továbbá téglagyárak és egyéb iparvállalatok részére a legolcsóbb tüzelőanyag:

## lignitszén, valamint elsőrendű porosz darabosszén és bosnyákszén

az összes boszniai bányákból ipari és háztüzelés céljaira minden mennyiségben és a legolcsóbb áron állandóan kapható

# Csoda olcsó!

1 méter jó férfiszövet	70 dinár
1 " nőtiszóvet	48 "
1 " gyapjudelain	42 "
1 " féldelain	25 "
1 " Creton	20 "
1 " vászon	18 "
1 " zefir	20 "
1 " grenadin	48 "

ameddig a készlet tart

852

**Boskovity S. J.-nál** Vel. Beeskerek, „A gólyához“.

## Kertmegnyitás kolbászestéllyel!



Folyó hó 5-én, szombaton este a „Zöld vadász“-hoz címzett vendéglő kellemes kerthelyisége

### kolbászvacsorával

egybekötte megnyilik. Jó ételekről és italokról, valamint zenéről gondoskodva van. Számos látogatást kér

895

**Behring György, vendéglős.**

## Ebéd-vacsora 15 dinár

kenyérrel együtt 688

ha a Huszár-féle Kotárka-vendéglő és étteremben egy hétre előfizet.

## Városi jódos gyógyfürdő

Novi Sad. 1710

Pansio rendszer. — Kitűnő ellátás és szobák — Iszapkezelések, sósfürdők, hydrotherapia, Röntgen-laboratórium, kvarclámpa, diatherma és villamos kezelések. Állandó fürdőorvos.

Nyitva egész évben. Téli kura.

## Eladó 12 drb méhkas

kidolgozott viaszkkal és 4 darab méhkel. — Közelebbit

**Nikolits Testvéreknél V. Beeskerek,** Csarnojevics u. 7. sz. 894

## Cséplőszén

alkalmas cséplőgarnitúrákhoz. —

Kapható: Prometni zavod za ugall prometni d. d filijala Novi Sad, Dunavska ul. 2. 452

## Alkalmi vétel!

## Alkalmi vétel!

Dus választéku raktáram és mérsékelt áram minden versenyt kizárnak!

# Velizar S. Paunović

rőfős- és divatárkereskedése Vel. Beeskerek, Aleksandrova (Fő)-utca.

**Nagyban!** Interurban-telefon 13. **Kicsinyben!**

Ajánlom elsőrendű és gazdagon felszerelt nőiruhaszövet, selyemszövet,

## férfiruhaszövet

raktáramat minden árban!

Elsőrendű gyártmányok!

## Bélésárúk és szabókellékek!

Vászon, gyapju, zefir, kanavász, Voil-delaine, kreton, batiszt, szatén, grenadin minden színben.

## Molino, Epougé, Panama, Festóvászon!

Vattapaplanok, paplanklott, paplanszatén, paplanselyem, paplankasmir, paplanvatta, matracgrádlí és damasztok. **Paplanáthuzatok** és ágylapadók, diványterítőkhben dus választék!

## Billiárdasztal-posztó, férfi-, fiu- és gyermeköltönyök, raglánok, felöltők, pantálók

mérték utáni rendelések, e szakmába vágó cikkek stb. beszerezhetők

766

**Goldschmidt Lipót** cégné V. Beeskerek, Alexandrova u 24.

## Üzletmegnyitás!

Tisztelettel értesitem Vel. Beeskerek és környéke t.

közönségét, hogy a Zeitni trg (Buza téren) Dungserszky féle házban **kézmű- és rőfősáruüzletet** nyitottam és azt dusan felszereltem a legfinomabb angol, francia és cseh **férfi- és nőiruhaszövetekkel**, melyek a legmodernebb színekben kaphatók.

775

Selyem ruhavászon, kosztümszövetek, batiszt, zefirek, Voil-delaine, kreton minden színben, bélésárúk és szabókellékek, gyapju, kanavász, paplan- és vánkossáthuzatokban nagy választék. Árúimat közvetlen a gyárból szereztem be és így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy azt a legolcsóbb napiárban tudom a fogyasztóknak számítani. Saját érdekében tekintse meg üzletemet és győződjön meg árúim minőségéről és olcsóságáról. **Csakis elsőrendű árúk!** A t. közönség szives pártfogását kéri **Dimitrije Andrejević** kézmű- és rőfősárukereskedés, a „Fehér tulipán“-hoz.

## Halestéllyel egybekötött kertmegnyitás és díjtekézés

f. hó 6-ikán, vasárnap lesz megtartva a „KOTÁRKA“-vendéglő kerthelyiségében.

A díjtekézés kezdete délelőtt 10 órakor. Vacsora után tánc.

A zenét minden nap Dani Béla újonnan szervezett cigányzenekara szolgáltatja. Számos látogatást kér, tisztelettel

**Csak kedvező idő esetén!**

ifj. Huszár István, vendéglős

**Csak kedvező idő esetén!**

## Ispáni vagy raktárnoki állást keres

egy nagyobb vállalatnál, helyben vagy vidéken, ugymint gyárban, malomban vagy gabonaraktárnál, 30 éves nős iparos, egy gyermekkel. Szerb, magyar, német nyelvet szóban és írásban bírja. Lakást igényel. Ajánlatok a „Torontál“ kiadóhivatalába 57. számra kéretnek.

## Alkalmi vétel!

1. Egy Kühne-gyártmányu új négylukas morzsoló, egy 3 HP. Cormick benzinmotorral.
2. Egy magánjáró, 9 HP. Langenstein és Schefeld Coburg-gyártmányu favágó- és hasogatógép, asztalos- és bogárnarmunkálatokra alkalmas, szalagfűrészszel, tűzifavágásra pedig körfűrészszel; különösen a gépbalta működik rugós perely alapján.
3. Egy nagyobb tűzifecskendő két kerékre, tartánnyal.

Fenti szalagfűrészst esetleg órabérbe is adjuk. Elvállalunk mindenféle autó- és gépjavitásokat, hegesztést, rézöntést saját műhelyünkben, továbbá elvállalunk kukorica-morzsolást, tűzifavágást és hasogatást géppel és mindezt a legjutányosabb árban. Tisztelettel

781

**S. Gekity és N. Bruncsity,** Car Dusanova (Váraljai) u. 62.

# „Harmonia“

zongoraterem Beograd, Knežine Ojibice ul. 7.

869

Nagy választék elsőrangú zongorákban és pianninókban. Bösendorfer, Ehrbar, Schweighoffer, Wirth és Hamburger gyártmányok képviselote. Eladás részletfizetésre is.

**Rendelésnél hivatkozzék a „Torontál“-ra.**

Divatos, világos, modern, elegáns <sup>881</sup>  
**ebédlőberendezés**  
 olesó áron eladó  
 Aradeci (Brigadir Risztitya) u. 174/4, International Mozi mellett, (Dr. Heinemann házában).

**Eredeti Mc. Cormick** <sup>880</sup>  
**négyzetes tengeri ültetőgépek**  
 a legújanyosabb napiárban kaphatók a Torontali Agrárbank Rt. áruosztáibanál, Vel. Becskerek.

**Házmesteri**  
 és udvarosi állás betöltésére idősebb házaspár keresetlik azonnali belépésre <sup>879</sup>  
 Bergenthal szállítónál V. Becskerek, Svetosavska (Szerbtemplom) u. 2.



866

**M. Rozsa és Társa műszaki iroda és kereskedés**  
 Veliki Becskerek, Szerbityeva 2. villamos lámpái a legjobbak. Kevés áram — erős fény. Zseblámpa, Metallum-elem, gyújtógyújtók nagy raktára. <sup>827</sup>  
 Eladás nagyban és kicsinyben.

Forgalmas helyen, a Beogradska (Écskai) utca 5. szám alatt fekvő **ház** <sup>874</sup>  
 mely üzleti célokra igen alkalmas, **eladó.**  
 Bővebbet Svetosavska (Szerbtemplom) utca 12, Szekulics.

**Eladó**  
 és üzemben megtekinthető: egy darab Ganz **hengerek 21a.** <sup>300/550,</sup>  
 egy db kétrétű Wörner-féle **sikszita 8—8 szitakerettel** <sup>90x150,</sup>  
 1 db hasábszita, 2 db Wörner-féle **daratszita** (1 db dupla és 1 db simla) és 1 db 1 m széles **tarár** <sup>885</sup>  
 Hajduska László uradalomban, Begej Sveti Djurdj.

**Halestély és borkóstoló!**

A „DRINA“-szállóban 1923. évi május hó 5-ikén, szombaton este **halpaprikás, rántott hal, turócsusza és borkóstoló lesz.**  
 Most érkeztek meg kitűnő zamatu fehértemplomi boraim, melyet utcán át pincéből kimérve 6 dinárért árusítok ki. Minden nap frissen csapolt barna és világos sör!  
 Számos látogatást kér **OSZTÓ JÁNOS**, a „Drina“-szálló tulajdonosa.

**Figyelem! Figyelem!**  
**Hol vásárolhatunk a legolcsóbban?**

**Schwan István** fűszer- és csemegeüzletében Ziti trg, Dungserszki féle ház,

hol minden e reszortba vágó fűszer- és csemegeárak, u. m.: kávé, pörkölt kávé, Frank-kávé, rizs, dió, marmaládé, ma dula, füge, narancs, citrom, aszaltszilva, csokoládék, tea, teasütemények, **Herz-féle szalámi**, szardíniák, szardellák, sajtok, legfinomabb francia likőrök, rum, cognac, Bartolovics-féle szilvórium, ásványvizek, palackborok a legolcsóbb árban szerezhetők be. **Vidékieknek a legalkalmasabb és legszolidabb bevásárlási forrás!** <sup>890</sup>

**Beocsini Cementgyár Rt. Beocsin**

képviselet és főraktár:

**Özv. Guttman Jakabné és Fiai cégnél, Veliki Becskerek.** <sup>884</sup>

Szállít: Beocsini portlandot, meszet, gipszet, surlahomokot, cementlapokat, granitlapokat, lépcsőket, csöveket és vályukat. Keszit: legelővályukat, sirkerítéseket és kriptákat m ű k ö b ő l.

**Csak ezen a héten**

lesznek a „Kék csillag“-nál az alább felsorolt áruk kiárusítva:



- 2000 méter grenadin . . . méterje 23 Din
- 2000 „ batisztkreton . . . 20 „
- 1000 „ sifon . . . 20 „
- 1000 „ finom vászon . . . 23 „
- 1000 „ férfi mosóruhának való vászon . . . 42 „
- 1000 darab féldelain kendő . . . 19 „

**Zs. Terzin i Sinovi**  
 rőfös- és divatárkereskedés  
**Veliki Becskerek,**  
 Aleksandrova (Ró) utca. <sup>893</sup>

**ÉRTESITEM**

a t. közönséget, hogy Cvejanov Vasza **liszt- és élelmiszerüzletét**

(a főpostával szemben) megvettem és tovább vezetem. Igények bejelentését 8 napon belül elfogadom.

Ugyanott van a **Bácsmegeyi Napló** fiókiadóhivatala és a **Bega** hírlap-, könyv- és zeneműterjesztő vállalat, amely előfizetéseket és hirdetéseket a legkedvezőbb feltételek mellett vesz föl. <sup>889</sup>  
 A t. közönség szives támogatását kéri:

**LÉVAY NÁNDORNÉ**

**Eladó 7 darab pénzszekrény**

és pedig: két db 1-es, egy db 3-as, két db 7-es, egy db 8-as, 1 db 10-es számú a legújanyosabb áron megtekinthető **Mészáros Imréné Subotica**, Zagrebaéki u. 17. <sup>883</sup>

III. külkerület 359. számú ház mellett lévő <sup>875</sup>

**ház eladó,** mely áll 2 szobás lakásból, mellékhelyiségekkel és istállóval. Bővebbet: **Hörvath Mihálynál**, III. külkerület (Kőszófalva) 359. sz. a.

**Elköltözés miatt eladó szép saroktelek,**

mely részben lakóházzal és üzlet-helyiségekkel van beépítve. Bővebbet a ház gondnokánál <sup>864</sup>  
**Slovenacska (Nador) u. 1. szám fűszerüzletben**

**Építőmesterek, vállalkozók és** <sup>786</sup>

**gazdák figyelmébe!** Érttesíteni, hogy állandóan raktáron tartok Ia minőségű fehér darabos sloveniai meszet, ugyszintén portland cementet. Legjobb minőségű és legolcsóbb árban kapható **Özv. Ankner Andrásné**nál, Beogradski (Écskai) u., vis-à-vis az Ujvári-féle takereskedéstől.

**BOR NAGYBAN!**

Finom zamatu markováci és kudrici a legolcsóbb árban. 10 literenként 4 és 5 Din-ért, literenként 6 Din-ért kapható. Érttesitem a t. közönséget, hogy mátol kezdve minden **szombaton este még csak 3 hónapig lesz halpaprikás!**  
 Tisztelettel **TODOROV GYÖRGY** vendég-<sup>820</sup>  
 lés, Szave Tekelija (Tököli) u.

**Megérkeztek a**

**szívógaz-  
 generátorok,  
 benzinmotorok,**

négyzetes amerikai kukoricauttatók, **m o r z s o l ó k,**  
**ponyvák.**

**Braun Marcell**  
 gépkereskedés, Veliki Becskerek.  
 Telefonszám 106. <sup>847</sup>

## Május 3-ától kezdve megnyílt az uszoda.

A bérletbeiratások május 3-15-éig eszközölhetők az uszoda helyiségében.

**Füüdrend:** Reggel 6-11 óráig nők!  
11 órától estig férfiak  
861 és nők részére.

A szövetségi tagok (köztisztviselők) kedvezményben részesülnek, mely jegyek az uszoda pénztáránál átv. hetők.

Szíves pártfogást kérnek

**FISCHER TESTVÉREK.**



**Gladys  
Danica**

LEGKEDVELTEBB  
CIPŐKRÉMEK!

GYÁRTJA:  
„SLAVIA“ TVORNICA  
KEMIČKI PROIZVODA  
D. D. ZAGREB, Ilica 213.

887

Telefonszám 46.

763

Alapított 1861.

## Bencze Antal és Fia

fa- és érckoporsógyár, I. nagybecskereki temetkezési intézet

tisztelettel jelenti, hogy temetkezési vállalatában a már békeidőben is jól bevált osztályrendszert az egyszerű temetéseknel ismét bevezeti. A mai folytonos áremelkedések dacára sikerült — előnyös anyagbeszerzés folytán — abba a helyzetbe jutnia, hogy az alatt felállított egész olcsó osztályárakat állapítja meg.

**I. osztály\* Dinár 2236— Korona 8944—**

1 érckoporsó, 1 sifonpárna, 1 sifonszemfedő fodorral, 1 papírmatrax, 1 keményfakereszt bádogtetővel, koporsó és kereszt irással, ravatalozás, 2 ezüst gyertyatartó, 2 nagy gyertya, 2 kis gyertya, 1 pap pluvialis, üveges halottaskocsi 2 lóval, 4 egyenruhás ember, 1 kocsi, 1 bérkocsi és kriptanyitás.

**II. osztály\*\* Dinár 1193— Korona 4772—**

1 duplánkéelt fakoporsó, 1 sifonszemfedő, 1 sifonpárna, 1 keményfakereszt bádogtetővel, koporsó és kereszt irással, ravatalozás, 2 gyertyatartó, 2 nagy gyertya, 2 kis gyertya, 1 pap pluvialis, üveges halottaskocsi 2 lóval, 4 egyenruhás ember, 1 kocsi, 1 bérkocsi és sir.

**III. osztály\*\*\* Dinár 976— Korona 3904—**

1 egyszerű kéelt fakoporsó, 1 sifonszemfedő, 1 papírpárna, 1 keményfakereszt bádogtetővel, koporsó és kereszt irással, ravatalozás, 2 gyertyatartó, 2 nagy gyertya, 2 kis gyertya, 1 pap pluvialis, halottaskocsi 2 lóval, 1 kocsi, 4 egyenruhás ember, 1 bérkocsi és sir.

**IV. osztály\*\*\*\* Dinár 748— Korona 2992—**

1 egyszerű fakoporsó, 1 papírszemfedő, 1 papírpárna, 1 kereszt bádogtetővel, koporsó és kereszt irással, 2 gyertya, 1 pap karingben, halottaskocsi 2 lóval, 1 kocsi, 4 ember, 1 bérkocsi és sir.

Kívánatra az osztályokban változások eszközöltnék.

* Temetkezési egyleti tagok részére	Dinár 1904—	Korona 7616—
**	918—	3672—
***	784—	2924—
****	553—	2212—

768

A wieni LORENZ A. tanár 528  
klinikának volt műtőorvosa

## Dr. Cesar Kajon

az orthopéd gyógyászat szakorvosa

Beograd, Studentička ulica 67.

Rendel 2-4-ig. Telefon 25-29.

Csont- és izombetegségeket, bénulásokat felnőtteknél, de főleg gyermekeknél. Hátgerinc elgörbüléseket, születésből eredő, valamint később szerzett sérüléseket, u. m.: csípőficamodásokat, nyakmerevedéseket, ludtálpakat, izommerevedéseket, valamint izomelferdüléseket, csonttöréseket és azok következményeit, angolkor és angolkoros elváltozásokat sikeresen gyógyít.

## Motóhajó közlekedik

mindennap Stari Becsej és Turski Becsej között. Bácska és Banát vonaljaihoz a legjobb összeköttetés

Indul:

Stari Becsejről . . . 5, 9, 12<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, 17 órakor.  
Turski Becsejről . . . 6, 10, 13<sup>1</sup>/<sub>4</sub>, 18 órakor.

## Zsák-ponyvakölcsönzőintézet és üzletmegnyitás Vrsacon

T. C.

Ezennel közhírré tesszük, hogy Vrsacon, Dositjeva u. 8. sz. alatt egy raktárt nyitottunk, miáltal abba a kellemes helyzetbe jutottunk, hogy bánáti megrendelőinket közvetlenül erről a helyről szolgálhatjuk ki. Nagy raktárt tartunk itt mindennemű új és használt zsákokból és ponyvákban. Egyben b. figyelmébe ajánljuk tisztelt megrendelőinknek zsák- és ponyvakölcsönző-intézetünket. Arra fogunk továbbra is törekedni, hogy megrendelőinket a legköltségtakaró és legjobban kiszolgálhassuk és maradjunk kiváló tisztelettel 845

Schotten i Drug, Zagreb.



**Halló! Hallotta?**

Hogy Veliki Becskereken a Beograd'ska (Écska) u. 11. sz. a. a „Potyka“ vendéglő mellett új óras- és ékszerészület nyílt meg Raktáron tart mindennemű órákat és ékszert, valamint különféle zsebk., fal-, inga- és ébresztő (Wecker) órákat. Javítások feltűnően olcsón és precízen eszközöltnék. Minden órajavításért 1 évi jótállás. Győződjön meg Szíves pártfogást kér 854

**REISZ SÁNDOR, óras- és ékszerész.**  
Ugyanott egy jobb házból való fiu TANONC-nak felvétetik

Sürgőnycim: Jutešif, Novisad.  
Telefon 403 59

## Schiff Ábrahám

Novi Sad, Futoski put 4.

Gyár: a kamenici uti átjárónál.

**Zsák-, ponyva-, zsinag-  
nagykereskedés.**

**Zsák- és ponyvakészítő és  
varrótelep.**

Fiókok: Beograd, Krajevića Marka u 7  
Wien, Blindengasse 46/a  
Budapest, Vilmos császár-u 33.  
Gyár: Budapest, Daróczy-ut.

Központi ponyva- és zsákkölcsönzőosztály!  
Használt zsákok vétele és eladása!

## Velikibecskereki Malomépítő Rt.

A. D. za Podizanje Mlinova.

**Elvállalunk új építéseket és átalakításokat**

legjobban bevált rendszerünk szerint a legrövidebb szállítási határidőre és a legkedvezőbb feltételek mellett.

**Készítünk és szállítunk pontosan mindennemű malomgépeket.**

**Különlegességeink:**

„MONITOR“ aspirációs tarar (szelelógép),  
„PURITAS“ hegyező- és hámozógép,  
SIKSZITA (Plansichter) szabadon lengő, forgantyú nélkül,  
„REGINA“ dara- és darcetisztítógép stb., stb.

**Legmagasabb munkateljesítmény minőség és mennyiség tekintetében.**

**A budapesti Ganz és Társa—Danubius-féle hengersizékek egyedárúsktása az SHS államban.**

1922-ben végzett új berendezések és átalakítások:

Sokolović & Vrankić Leskovac, új berendezés, termel 200 q.  
Izvozn Mlin Veliki Becskerek, teljes átalakítás, termel 600 q.  
Domov, Ind. Mlin D. D. Veliki Becskerek, teljes átalakítás, termel 1200 q.  
Domov, Ind. Mlin D. D. Indjija, új berendezés, termel 600 q.  
Első Oporai Hengermalom Opava, teljes átalakítás, termel 250 q.  
Berger A. hengermalma Tor.-Torda, új berendezés, termel 100 q.  
Radó Gábor Tovarnik, új berendezés, termel 100 q.

1923-ban április haváig feladott megbízások:

„Vojvodina“ Mlin Veliki Becskerek, új berendezés, termelés 200 q.  
I. Francfeldi Hengermalom Francfeld, teljes átalakítás, termelés 250 q.  
Titeli Gőzfűrésztétel, teljes átalakítás, termelés 150 q.  
Klein K. turbinamalma Bela Crkva, teljes átalakítás, termelés 120 q.  
Franjo Vučić Lapoglava, új berendezés, termelés 50 q.  
Erb F. és Társa Novi Vrsac, új berendezés, termelés 50 q.

**Költségvetések és referencialisták költségmentesek! Mérnököt, terveket kívánatra küldünk.**

Telefon: 264.

Távirat: Mühlenbau.

771